12/02/2020

ΣτΕ: Συνταγματική η αφαίρεση της θρησκευτικής αγωγής των νέων από τον οργανισμό του Υπ. Παιδείας

/ Επικαιρότητα

Η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας απέρριψε την αίτηση της Εκκλησίας της Ελλάδος, με την οποία ζητούσε να ακυρωθεί το ΠΔ 18/2018 για τον οργανισμό του υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, κρίνοντας ότι είναι συνταγματική η αφαίρεση από τον εν λόγω οργανισμό, της «ανάπτυξης της θρησκευτικής συνείδησης», δηλαδή της θρησκευτικής αγωγής των νέων.

Στο ΣτΕ έχουν προσφύγει με το ίδιο αίτημα, εκτός της Εκκλησίας της Ελλάδος, η Μητρόπολη Πειραιά, ο μητροπολίτης Πειραιώς κ. Σεραφείμ, η «Πανελλήνια ‘Ενωσις Θεολόγων», η «Εστία Πατερικών Μελετών» και δύο γονείς των οποίων τα παιδιά τους φοιτούν στο δημοτικό σχολείο και στο λύκειο και εκκρεμεί η έκδοση των σχετικών αποφάσεων.

Ειδικότερα, η Ολομέλεια του ΣτΕ με την υπ΄ αριθμ. 210/2020 απόφασή της, με πρόεδρο την Αικατερίνη Σακελλαροπούλου (πριν εκλεγεί Πρόεδρος της Δημοκρατίας) και εισηγήτρια την σύμβουλο Επικρατείας Μαρλένα Τριπολιτσιώτη,

σύμφωνα με ανακοίνωση της Ολομέλειας, έκρινε, μεταξύ των άλλων, τα εξής:

«Με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 του Συντάγματος κατοχυρώνεται, μεταξύ άλλων, και η αυτοδιοίκηση της Εκκλησίας, η οποία περιλαμβάνει την εξουσία της να αποφασίζει για τις υποθέσεις της με δικά της όργανα, τα οποία συγκροτούνται όπως ο νόμος ορίζει και να διοικείται από την Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας και την απ' αυτή προερχόμενη Διαρκή Ιερά Σύνοδο. Ωστόσο, η εξουσία αυτή της Εκκλησίας ασκείται εντός των πλαισίων των γενικών κανόνων που θεσπίζει ελεύθερα ο νομοθέτης, ο οποίος μόνο δεν μπορεί να προχωρήσει και μέχρι τη θεμελιώδη μεταβολή βασικών διοικητικών θεσμών που έχουν καθιερωθεί πάγια στην οργάνωση και λειτουργία της Εκκλησίας».

Παράλληλα, οι σύμβουλοι Επικρατείας έκριναν ότι η διατύπωση της αποστολής του υπουργείου Εθνικής Παιδείας, στον Οργανισμό του (πδ 18/2018) «δεν αντίκειται ούτε στο άρθρο 16 παρ. 2 του Συντάγματος, ούτε στην εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 54 του ν. 4178/2013. Και τούτο, διότι οι βασικοί σκοποί της παιδείας καθορίζονται από συνταγματικές και νομοθετικές διατάξεις (άρθρο 16 παρ. 2 Συντ. και άρθρα 1, 4, 5 και 6 ν. 1566/1985), κατά το μέρος δε που οι διατάξεις αυτές επαναλαμβάνονται ή μη στο οργανωτικό διάταγμα του υπουργείου στερούνται αυτοτελών κανονιστικών συνεπειών».

Κατά συνέπεια, συνεχίζει η απόφαση της Ολομέλειας, «το γεγονός ότι καθορίζεται ως αποστολή του υπουργείου η ανάπτυξη και συνεχής αναβάθμιση της παιδείας με σκοπό την ηθική, πνευματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής συνείδησης, την προστασία της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης και της λατρείας, τη διαμόρφωση ελεύθερων, ενεργών και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών κλπ, χωρίς να αναφέρεται ρητώς η ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης, αλλά η προστασία της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης, όπως άλλωστε δεν αναφέρεται κατά γράμμα ούτε η επαγγελματική αγωγή των Ελλήνων ή η διάπλασή τους σε υπεύθυνους πολίτες, δεν έχει την έννοια ότι οι σκοποί αυτοί παύουν να αποτελούν σκοπούς της παιδείας κατά παράβαση του Συντάγματος».

Παράλληλα, η συγκλίνουσα γνώμη της κ. Σακελλαροπούλου, δύο αντιπροέδρων και τεσσάρων συμβούλων Επικρατείας, αναφέρει ότι «από τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 2 του Συντάγματος συνάγεται ότι η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει ως σκοπό την διάπλαση ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών, καθώς και, μεταξύ άλλων, την ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης των Ελλήνων, όπως η τελευταία νοηματοδοτείται και από τη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 13, με την οποία καθιερώνεται το απαραβίαστο της ελευθερίας της».

Και προσθέτουν ότι το άρθρο 1 του επίμαχου Οργανισμού, στο οποίο αναφέρει ότι το υπουργείο Εθνικής Παιδείας, έχει ως αποστολή, μεταξύ των άλλων σκοπών του, «την προστασία της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης, όχι μόνον δεν αντίκειται στο Σύνταγμα και τον εξουσιοδοτικό νόμο, αλλ' αντιθέτως, αποδίδει με τον πληρέστερο τρόπο το περιεχόμενο των παραπάνω διατάξεων των άρθρων 13 παρ.1 και 16 παρ.2 του Συντάγματος και 54 του ν. 4178/2013».

Όμως, έξι σύμβουλοι Επικρατείας και δύο πάρεδροι (χωρίς δικαίωμα ψήφου οι πάρεδροι) μειοψήφησαν, εκφράζοντας την άποψη ότι πρέπει να ακυρωθεί το πδ 18/2018 καθ' ό μέρος δεν περιλαμβάνεται η «ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης» των Ελλήνων στην διάταξη περί της αποστολής του υπουργείου, καθώς, ο νόμος 4178/2013 «επιβάλλει την αναγραφή στους Οργανισμούς των υπουργείων της αποστολής τους, όπως αυτή προκύπτει (και, κατά μείζονα λόγο, όπως αυτή προβλέπεται ρητώς) από τις σχετικές νομοθετικές και συνταγματικές διατάξεις, χωρίς να επιτρέπει αποκλίσεις».

Ακόμα, η μειοψηφία αναφέρει ότι ο υπουργός Παιδείας όφειλε να περιλάβει την «ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης» στο σχετικό με την αποστολή του υπουργείου άρθρο 1 του πδ 18/2018, όπως ρητώς προβλέπει το άρθρο 16 παρ. 2 του Συντάγματος και η παράλειψη αυτή «δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι καλύπτεται με την μνεία της "προστασίας της ελευθερίας της συνείδησης", η οποία ευρίσκει έρεισμα σε άλλη συνταγματική διάταξη (άρθρο 13 παρ. 1) και δεν ταυτίζεται με την "ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης"».

Πηγή: **ΑΠΕ- ΜΠΕ**